

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

СПРАВА «ЛИГУН ПРОТИ УКРАЇНИ»
(Заява № 50165/06)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

16 грудня 2010 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним правкам.

У справі «Лигун проти України»
Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:
Марк Віллігер (Mark Villiger), Голова,
Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),
Ганна Юдківська (Ganna Yudkivska),
а також Стівен Філліпс (Stephen Phillips), заступник Секретаря секції,
після обговорення за зачиненими дверима 23 листопада 2010 року
виносить таке рішення, що було ухвалене в той же день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 50165/06), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України Олександром Васильовичем Лигуном (далі — заявник) 25 листопада 2006 року.

2. Заявник був представлений п. В. Федорцем — адвокатом, який практикує в м. Запоріжжі. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим з Міністерства юстиції.

3. 12 січня 2010 року Суд визнав заяву частково непринятною і вирішив направити Уряду скаргу стосовно тривалості провадження. Відповідно до Протоколу № 14 заява була передана комітету в складі трьох суддів.

ЩОДО ФАКТІВ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1970 році та проживає в Запорізькій області.

5. У липні 2001 року органи внутрішніх справ порушили кримінальну справу щодо заявника за підозрою у вчиненні вбивства.

6. Після того, як справу було тричі повернуто на додаткове розслідування (12 лютого 2002 року, 9 липня 2003 року та 2 червня 2004 року), 7 квітня 2005 року Мелітопольський міськрайонний суд Запорізької області визнав заявника винним у вчиненні вбивства з необережності, призначив йому покарання у виді позбавлення волі строком на 3 роки та застосував до нього амністію.

7. В окремії постанові, що була винесена в той же день, Мелітопольський міськрайонний суд Запорізької області зазначив, що справа була тричі повернута на додаткове розслідування, оскільки

слідчі неодноразово не виконували постанови суду, що призвело до тривалого розгляду справи та до порушення права заявника за пунктом 1 статті 6 Конвенції.

8. 29 червня 2005 року апеляційний суд Запорізької області скасував вирок від 7 квітня 2005 року та повернув справу на додаткове розслідування.

9. Після того, як Мелітопольський міськрайонний суд Запорізької області ще двічі повернув справу на додаткове розслідування (28 березня та 5 жовтня 2006 року), 3 березня 2007 року органи внутрішніх справ винесли постанову про закриття кримінальної справи щодо заявника у зв'язку з відсутністю доказів, які б свідчили про вчинення ним злочину.

10. У ході провадження слідчими та судом було заслухано тридцять вісім свідків, родича потерпілої та експертів. Було проведено одинадцять судових експертиз, загальна тривалість яких становила приблизно сім місяців. Було відкладено два судових засідання у зв'язку з неявкою заявника. У період між 15 та 29 вересня 2005 року досудове слідство було зупинене у зв'язку з хворобою заявника. Ще п'ятнадцять судових засідань були відкладені у зв'язку з неявкою експертів, свідків або родичів потерпілої, хворобою судді або з невизначених причин.

ЩОДО ПРАВА

I. МЕЖІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

11. Після винесення Судом ухвали щодо часткової прийнятності заявник звернувся до Суду, повторюючи всі свої первісні скарги.

12. У своїй ухвалі щодо часткової прийнятності Суд відклав розгляд скарги заявника стосовно тривалості провадження та оголосив решту скарг неприйнятними. Отже, справа розглядається Судом в межах скарги щодо тривалості провадження.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

13. Заявник скаржився на те, що тривалість провадження була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченою пунктом 1 статті 6 Конвенції, який у відповідній частині передбачає наступне:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ... який ... встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення».

14. Уряд надав заперечення щодо скарги заявника, стверджуючи, зокрема, що справа була складною та що заявник сам сприяв тривалості провадження, оскільки він подавав апеляційні скарги та різні процесуальні клопотання, а також не з'являвся на деякі судові засідання.

15. Суд зазначає, що період, який має розглядатись, розпочався в липні 2001 року та закінчився 3 березня 2007 року. Таким чином, провадження тривало близько п'яти років та восьми місяців у судах двох інстанцій.

А. Щодо прийнятності

16. Суд зазначає, що скарга заявника не є явно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона має бути оголошена прийнятною.

В. Щодо суті

17. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатися у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів державної влади (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Пелісьє та Сассі проти Франції» (Pelissier and Sassi v. France [ВП]), заява № 25444/94, п. 67, ЕСПЛ 1999II).

18. Повертаючись до фактів справи, Суд зазначає, що складність справи та поведінка заявника, який дещо сприяв тривалості провадження (див. вище пункт 10), не можуть пояснити загальну тривалість провадження. Зокрема, Суд зазначає, що більшість затримок у провадженні було спричинено неодноразовим поверненням справи на додаткове розслідування. Крім того, Уряд не вказав, що національні суди застосовували будь-які заходи для забезпечення належної поведінки осіб, які брали участь у провадженні, та уникнення потреби відкладення судових засідань (див. вище пункт 10). Суд доходить висновку, що за надмірну тривалість провадження головним чином відповідальна держава.

19. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див. згадане вище рішення у справі «Пелісьє та Сассі» (Pelissier and Sassi)).

20. Дослідивши всі матеріали справи, які є в його розпорядженні, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатного переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду

на практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Відповідно у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

21. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода та судові витрати

22. Заявник звернувся до Суду з проханням присудити йому відшкодування матеріальної та моральної шкоди, не надавши будь-яких подальших уточнень.

23. Уряд висловив заперечення щодо цієї вимоги.

24. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою. Таким чином, він відхиляє цю вимогу. З іншого боку, вважаючи, що заявник зазнав моральної шкоди в зв'язку з тривалістю провадження у його справі, Суд присуджує йому 1600 євро відшкодування цієї шкоди.

B. Пеня

25. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує заяву прийнятною.
2. Постановляє, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.
3. Постановляє, що:
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 1600 (одну тисячу шістсот) євро

відшкодування моральної шкоди. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із зазначеної суми;

(b) зі спливом вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено письмово 16 грудня 2010 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
Заступник Секретаря

Марк ВІЛЛІГЕР
Голова